

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

**до проєкту наказу Міністерства охорони здоров'я України
«Про затвердження змін до Порядку, умов та строків розроблення і
проведення єдиного державного кваліфікаційного іспиту та критеріїв
оцінювання результатів та Методики розрахунку вартості розробки та
проведення єдиного державного кваліфікаційного іспиту»**

1. Мета

Метою розробки проєкту наказу Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження змін до Порядку, умов та строків розроблення і проведення єдиного державного кваліфікаційного іспиту та критеріїв оцінювання результатів та Методики розрахунку вартості розробки та проведення єдиного державного кваліфікаційного іспиту» (далі – проєкт наказу) є визначення механізму організації та проведення тестових компонентів єдиного державного кваліфікаційного іспиту для здобувачів освіти з особливими освітніми потребами з урахуванням їх індивідуальних особливостей та приведення норм деяких наказів Міністерства охорони здоров'я України у відповідність до чинного законодавства.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Проєкт наказу розроблено Міністерством охорони здоров'я України відповідно до пунктів 3 та 4 Порядку організації інклюзивного навчання у закладах вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 10 липня 2019 року № 635, Порядку здійснення єдиного державного кваліфікаційного іспиту для здобувачів ступенів фахової передвищої освіти та вищої освіти першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів за спеціальностями галузі знань «22 Охорона здоров'я» / «І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення» (крім спеціальностей у сфері соціального забезпечення), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28 березня 2018 року № 334 (далі – Порядок № 334), Порядку атестації здобувачів ступеня фахової передвищої освіти та ступенів вищої освіти на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях у формі єдиного державного кваліфікаційного іспиту, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19 травня 2021 року № 497 (далі – Порядок № 497), завдання 57 Плану заходів на 2025 – 2026 роки з реалізації Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 25 березня 2025 року № 374-р.

Одним із ключових принципів сучасної системи освіти є забезпечення рівного доступу до освітніх послуг для всіх здобувачів освіти, незалежно від їхніх індивідуальних особливостей (потреб та можливостей). З метою реалізації права осіб з особливими освітніми потребами на здобуття якісної вищої освіти, з урахуванням потреб та можливостей таких осіб, у сфері освіти прийнято ряд нормативно-правових актів. Так, організаційні засади інклюзивного навчання у закладах вищої освіти незалежно від форми власності та підпорядкування

визначені Порядком організації інклюзивного навчання у закладах вищої освіти, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 10 липня 2019 року № 635, який встановлює зобов'язання засновника закладу (або уповноваженої ним особи) щодо забезпечення створення у закладі інклюзивного освітнього середовища для здобувачів освіти з особливими освітніми потребами.

Невід'ємною складовою здобуття освіти на всі її рівнях є атестація здобувача освіти. Так, відповідно до пункту 2 Порядку № 334 атестація здобувачів фахової передвищої освіти та вищої освіти на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях за спеціальностями галузі знань 22 «Охорона здоров'я» здійснюється у формі єдиного державного кваліфікаційного іспиту (далі – ЄДКІ). Відповідно до вимоги пункту 4 Порядку № 334, організацію та проведення ЄДКІ (крім об'єктивного структурованого практичного (клінічного) іспиту) здійснює державне некомерційне підприємство «Центр тестування професійної компетентності фахівців з вищою освітою напрямів підготовки «Медицина і «Фармація» при Міністерстві охорони здоров'я України» (далі – ДНП «Центр тестування»).

Відповідно до наказу Міністерства охорони здоров'я України від 21 січня 2026 року № Н/3/07.4 ДНП «Центр тестування» перейменовано на Державне некомерційне товариство «Центр якості освіти Міністерства охорони здоров'я України» (далі – Центр якості освіти МОЗ), у зв'язку з чим виникає необхідність приведення у відповідність назви зазначеної установи.

Механізм та умови проведення ЄДКІ врегульовано Порядком, умовами та строками розроблення і проведення єдиного державного кваліфікаційного іспиту та критеріями оцінювання результатів, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України 19 лютого 2019 року № 419, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 20 березня 2019 року за № 279/33250 (далі – Порядок № 419). Вимогами абзацу восьмого пункту 5 розділу III Порядку № 419 визначено, що у разі потреби здобувачам, які мають захворювання, що потребують створення особливих умов для складання тестових компонентів ЄДКІ, заклади освіти надають ДНП «Центр тестування» під час реєстрації таких здобувачів висновки закладу охорони здоров'я про необхідність створення таких умов. Однак Порядок № 419 не встановлює вимоги до форми медичного висновку закладу охорони здоров'я про необхідність створення особливих умов здобувачу під час складання кваліфікаційного іспиту, що має наслідком подання здобувачами до закладів освіти, а останні, в свою чергу, до ДНП «Центр тестування», різних форм первинної облікової документації, в яких подекуди конкретно не відображається опис умови, що необхідно створити здобувачу під час складання ЄДКІ.

Визначення переліку особливих (спеціальних) умов, що створюються для певної категорії здобувачів з особливими освітніми потребами під час складання ними тестових компонентів ЄДКІ (далі – Перелік особливих умов), дозволить запровадити механізми розумного пристосування процедур тестування до потреб та можливостей здобувачів з особливими освітніми потребами, сприятимуть реалізації принципу інклюзії в освіті та забезпечать рівні та прозорі умови для

оцінювання навчальних досягнень здобувачів з особливими освітніми потребами.

Ще одним важливим питанням, регулювання якого пропонується забезпечити проектом наказу, є встановлення вимоги щодо створення особливих (спеціальних) умов на підставі: Медичного висновку про створення особливих (спеціальних) умов для проходження зовнішнього незалежного оцінювання, форма якого затверджена наказом Міністерства освіти і науки України, Міністерства охорони здоров'я України від 29 серпня 2016 року № 1027/900 «Деякі питання участі в зовнішньому незалежному оцінюванні та вступних іспитах осіб, які мають певні захворювання та/або патологічні стани, інвалідність», зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 27 грудня 2016 року за № 1707/29837; та листа закладу освіти з визначенням особливої (спеціальної) умови відповідно до Переліку особливих умов, оскільки саме закладом освіти було створено відповідні особливі (спеціальні) умови в межах інклюзивного освітнього середовища під час навчання здобувача.

Зважаючи на викладене, виникла нагальна потреба у визначенні переліку особливих (спеціальних) умов, що створюються для певної категорії здобувачів з особливими освітніми потребами під час складання ними тестових компонентів ЄДКІ, у підставах для їх створення та описі таких умов.

Також проектом наказу пропонується внести зміни до формулювань окремих пунктів розділу III Порядку № 419, який регламентує порядок, умови та строки проведення тестових компонентів ЄДКІ, а також до окремих пунктів Методики розрахунку вартості розробки та проведення єдиного державного кваліфікаційного іспиту, затвердженої наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19 жовтня 2018 року № 1883, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 27 грудня 2018 року за № 1486/32938, з метою удосконалення процедури організації та проведення ЄДКІ та приведення норм зазначених нормативно-правових актів у відповідність до чинного законодавства.

Відповідно до пункту 14 Порядку № 497, умови проведення ЄДКІ за спеціальністю / групою спеціальностей затверджуються державними органами, до сфери управління яких належать заклади вищої освіти та/або які відповідають за формування та реалізацію державної політики у відповідній сфері (далі – відповідальні державні органи). Згідно з Переліком спеціальностей, за якими атестація здобувачів ступеня фахової передвищої освіти та ступенів вищої освіти на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях здійснюється у формі ЄДКІ, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 19 травня 2021 року № 497, відповідальним державним органом за проведення кваліфікаційного іспиту для здобувачів ступеня фахової передвищої освіти та ступенів вищої освіти на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях за спеціальностями галузі знань 22 «Охорона здоров'я» визначено Міністерство охорони здоров'я України.

Разом з тим, проектом наказу передбачається приведення положень Порядку № 497 у відповідність до вимог чинного законодавства в частині

врегулювання процедури реєстрації здобувачів освіти для складання тестових компонентів ЄДКІ.

Фактично на сьогодні реєстрація здобувачів освіти для складання тестових компонентів ЄДКІ здійснюється на підставі замовлення, сформованого закладом освіти в Єдиній державній електронній базі з питань освіти (далі – ЄДЕБО). Відповідно до абзацу п'ятого пункту 12 Порядку № 334, відомості про здобувачів освіти, необхідні для їх реєстрації на складання кваліфікаційного іспиту, завантажуються з ЄДЕБО до Центру якості освіти МОЗ.

У зв'язку з цим проектом наказу передбачається уточнення редакції абзацу сьомого пункту 5 розділу III Порядку № 497, а також виключення абзацу одинадцятого пункту 5 розділу III зазначеного Порядку як такого, що не відповідає фактичному механізму реалізації процедури реєстрації. Зазначені зміни мають виключно узгоджувальний характер та не впливають на права здобувачів освіти щодо складання ЄДКІ.

Крім того, абзацом другим пункту 5 розділу III Порядку № 497 встановлено, що реєстрація здобувачів для складання тестових компонентів ЄДКІ починається не раніше ніж за 4 місяці і закінчується не пізніше ніж за 2 місяці до встановленої дати проведення тестового компонента ЄДКІ. У межах визначеного строку заклад освіти має право вносити зміни до відомостей, поданих через ЄДЕБО, з метою усунення виявлених недоліків або неточностей у реєстраційних даних.

Разом з тим, постановою Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2024 року № 1021 викладено в новій редакції Перелік галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затверджений постановою № 266 (далі – Перелік галузей знань).

У новому Переліку галузей знань галузі знань «Охорона здоров'я» та «Соціальна робота» об'єднані в нову галузь знань I «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення». До неї, окрім спеціальностей у сфері охорони здоров'я, включено дві спеціальності соціального спрямування: I10 «Соціальна робота та консультування» та I11 «Дитячі та молодіжні служби».

У зв'язку з цим виникає необхідність уточнення назви галузі знань «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення» з одночасним виокремленням спеціальностей, що належать до сфери соціального забезпечення.

Таким чином, усе вище наведене обґрунтовує необхідність розробки даного проекту наказу.

3. Основні положення проекту акта

Проектом наказу пропонується:

доповнити Порядок, умови та строки розроблення і проведення єдиного державного кваліфікаційного іспиту та критеріїв оцінювання результатів, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19 лютого 2019 року № 419, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 20 березня 2019 року за № 279/33250 переліком особливих (спеціальних) умов, що створюються для здобувачів з особливими освітніми потребами під час складання ними

тестових компонентів ЄДКІ, що містить категорію осіб з особливими освітніми потребами, описом особливих (спеціальних) умов, що створюються для кожної категорії осіб;

встановити єдині підстави для створення особливих (спеціальних) умов для здобувачів з особливими освітніми потребами під час складання ними ЄДКІ;

внести зміни до окремих формулювань чинних норм процедури організації та проведення тестових компонентів ЄДКІ;

привести у відповідність до чинного законодавства окремі норми Методики розрахунку вартості розробки та проведення єдиного державного кваліфікаційного іспиту, затвердженої наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19 жовтня 2018 року № 1883, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 27 грудня 2018 року за № 1486/32938.

4. Правові аспекти

Нормативно-правовими актами, які містять підстави для прийняття проекту наказу є:

Закон України «Про освіту»;

Закон України «Про вищу освіту»;

Закон України «Про фахову передвищу освіту»;

постанова Кабінету Міністрів України від 10 липня 2019 року № 635 «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах вищої освіти»;

постанова Кабінету Міністрів України від 28 березня 2018 року № 334 «Порядок здійснення єдиного державного кваліфікаційного іспиту для здобувачів ступенів фахової передвищої освіти та вищої освіти першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів за спеціальностями галузі знань «22 Охорона здоров'я»;

постанова Кабінету Міністрів України від 19 травня 2021 року № 497 «Про атестацію здобувачів ступеня фахової передвищої освіти та ступенів вищої освіти на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях у формі єдиного державного кваліфікаційного іспиту».

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація проекту наказу не потребує додаткового фінансування з державного чи місцевих бюджетів.

6. Позиція заінтересованих сторін

Проект наказу потребує проведення публічних консультацій.

Проект наказу не стосується сфери наукової та науково-технічної діяльності тому не потребує погодження з Науковим комітетом Національної ради з питань розвитку науки і технологій.

Проект наказу потребує погодження з Міністерством освіти і науки України, Державною регуляторною службою України, Уповноваженим

Верховної Ради України з прав людини, Державною службою спеціального зв'язку та захисту інформації України, Національною поліцією України.

Проект наказу потребує здійснення державної реєстрації в Міністерстві юстиції України.

7. Оцінка відповідності

У проекті наказу відсутні положення, що стосуються зобов'язань України у сфері європейської інтеграції; прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод; впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків; містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією; створюють підстави для дискримінації.

Громадська антикорупційна, громадська антидискримінаційна та громадська гендерно-правова експертизи не проводилися.

8. Прогноз результатів

Реалізація проекту наказу не матиме негативного впливу на ринкове середовище, забезпечення захисту прав та інтересів суб'єктів господарювання, громадян і держави; розвиток регіонів, підвищення чи зниження спроможності територіальних громад; ринок праці, рівень зайнятості населення; громадське здоров'я, покращення чи погіршення стану здоров'я населення або його окремих груп; екологію та навколишнє природне середовище, обсяг природних ресурсів, рівень забруднення атмосферного повітря, води, земель, зокрема забруднення утвореними відходами, інші суспільні відносини.

Реалізація проекту наказу матиме позитивний вплив на підготовку медичних кадрів, зокрема, шляхом встановлення єдиних вимог до підготовки, проведення ЄДКІ для здобувачів з особливими освітніми потребами.

Вплив на інтереси зацікавлених сторін:

Заінтересована сторона	Вплив реалізації наказу на заінтересовану сторону	Пояснення очікуваного впливу
Заклади вищої та фахової передвищої освіти, що здійснюють підготовку здобувачів з особливими освітніми потребами у галузі знань «Охорона здоров'я»	Позитивний	Заклади вищої та фахової передвищої освіти матимуть єдиний перелік особливих (спеціальних) умов, які враховують індивідуальні можливості та потреби осіб з особливими освітніми потребами

Здобувачі вищої та фахової передвищої освіти у галузі знань «Охорона здоров'я» з особливими освітніми потребами	Позитивний	Здобувачі вищої та фахової передвищої освіти з особливими освітніми потребами складатимуть ЄДКІ за єдиними умовами, визначеними для певної категорії осіб з особливими освітніми потребами, що дозволить уникнути дискримінації, забезпечити об'єктивність, справедливість та рівність умов тестування
---	------------	--

Міністр охорони здоров'я України

Віктор ЛЯШКО

«__»_____ 2026 року